

Tid til tiden?

*af Mads Lindholm, erhvervspsykolog, cand. psych., HD(O), www.madslindholm.dk
Bragt i ErhvervsBladet 15. oktober 2008.*

Det har taget mig 42 minutter at skrive denne artikel. Den er skrevet på mit kontor, og det betyder, at jeg kunne have skrevet to artikler på 84 minutter.

Nogenlunde sådan synes vores logik at være, når det drejer sig om arbejdstid. Og det er en logik, som i en lang periode i verdenshistorien har holdt vand: I industrisamfundet var der sandsynligvis en nogenlunde lineær sammenhæng mellem tid og produktivitet. Hvis man kan lave en bil på en time, hvor mange biler kan man så lave på 3 timer...

Den seneste tid har budt på en række debatter om netop tiden. Vi har læst om arbejdsuger på 4 dage, sågar på 4 timer. Nyligst læser vi fra politisk hold, at vi skal forøge arbejdstiden for dermed at forøge produktiviteten og velstanden. Men samtidigt bevæger vi os i retning af et samfund, der baserer sig mere og mere på viden, innovation, kreativitet, netværk og samarbejde. Og i videnssamfundet er det spørgsmålet, om vi kan forudsætte en lige så lineær sammenhæng mellem tid og produktivitet?

For industrilignende erhverv er det klart, at tiden er en afgørende faktor. Men at bruge tiden som væsentligste faktor uanset sammenhæng, blokerer for en stor del af det potentiale, som videns- og innovationssamfundet netop skal skabe. - Hvem vil måle værdien af en roman på den tid, forfatteren har brugt på at skrive den? En symfoni på den tid, komponisten har siddet ved nodeblokken? Eller et maleri på den tid, maleren har brugt ved lærredet?

Selvsagt er vi ikke alle forfattere, komponister eller malere, men for en stadig større del af arbejdsstyrken, begynder arbejdsforholdene at ligne mere og mere. Kan man måle reklamemandens kreativitet ved timer brugt ved tegnebordet? Eller ingeniørens evne til innovation ved at måle timer forbrugt på kontoret? Eller HR-medarbejderens succes ved at måle timer, der er brugt ved skærmen?

Med andre ord skifter forståelsen af tid og sted, jo mere vidensbaseret vores arbejde bliver. I videnssamfundet er tiden ikke det afgørende parameter for produktiviteten. Produktivitet målt kvantitativt giver mindre og mindre mening og stiller os over for spørgsmål, som er svære at svare på: For hvilke kriterier skal vi anlægge for at vurdere kvalitet? Hvordan er virksomheden sikret, at den får valuta for pengene i ansættelsesforholdet, hvis det ikke længere kan opgøres på tid? Og hvordan sikrer den enkelte medarbejder balance mellem arbejdsliv og øvrigt liv, når der ikke er en traditionel sondring mellem 8 timers arbejde, 8 timers fri og 8 timers hvile?

Alt for ofte er vi fastlåst i en opfattelse af, at arbejde er en aktivitet, der foregår fra 8-16 på en bestemt fysisk placering. Men teknologien har for længst skabt mulighed for grænseløst arbejde – vi mangler blot at skabe rum og rammer, der understøtter det.

- Det kræver dialog om det gode arbejde og det gode liv. Om værdi og kvalitet. Og det er den dén dialog, vi har brug for – frem for en dialog, der handler om, hvor mange timer vi bruger på den fysiske placering, vi kalder arbejdspladsen.